

DATOS IDENTIFICATIVOS

Fisioloxía: Fisioloxía

Materia	Fisioloxía: Fisioloxía			
Código	O51G140V01105			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermaría (Ourense)			
Coordinador/a	Vázquez Campo, Miriam			
Profesorado	Pérez Rodríguez, Raquel Toja Camba, Francisco José Vázquez Campo, Miriam			
Correo-e	miriam.vazquez.campo@sergas.es			
Web	http://			
Descrición xeral	Nesta materia abordarase o coñecemento das bases fisiolóxicas necesarias para o correcto funcionamento do corpo humano, mediante a exposición teórica en sesións maxistras na aula, así como a explicación, aprendizaxe e práctica por parte do alumnado na aula-taller, das actividades, procedementos e coidados necesarios para a práctica asistencial enfermeira.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que os estudantes demostran posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
C1	Coñecer e identificar a estrutura e función do corpo humano. Comprender as bases moleculares e fisiolóxicas das células e os tecidos.
C9	Coñecer os procesos fisiopatolóxicos, e as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión da información
D4	Resolución de problemas e toma de decisións
D7	Razoamento crítico
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
D11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Ser capaz de comprender cal é a función normal dos distintos aparellos e sistemas do organismo normal.	A1	C1	D1
	A2		D2
	A3		D4

Ser capaz de adquirir os coñecementos fundamentais sobre os mecanismos que regulan as funcións dos distintos *órgaos e sistemas.

A4 C1 D3
A5 C9 D7
D9
D11

Contidos

Tema	
INTRODUCCIÓN Á FISIOLOXÍA	INTRODUCCIÓN Á FISIOLOXÍA. Definición. Niveis de organización. Homeostase. Mecanismos de control homeostático.
FISIOLOXÍA CELULAR E HISTOLÓXICA E DO SISTEMA INMUNE	FISIOLOXÍA CELULAR E HISTOLÓXICA. Paso de sustancias a través das membranas celulares, procesos de transporte pasivo e activo. FISIOLOXÍA DO SISTEMA INMUNE. Organización do sistema inmunitario. Inmunidade innata. Inmunidade adaptativa. Células B e inmunidade mediada por anticorpos. Células T e inmunidade mediada por células.
FISIOLOXÍA RENAL E LÍQUIDOS CORPORAIS	FISIOLOXÍA RENAL. Aclaramento renal. Filtración glomerular. Reabsorción e secreción. Procesos de transporte renal. Regulación do volume urinario. FISIOLOXÍA DOS LÍQUIDOS CORPORAIS. Auga corporal total. Compartimentos dos líquidos do organismo. Composición química e distribución dos electrolitos nos líquidos corporais. Mecanismos que manteñen a homeostase do volume do líquido total. Equilibrio acedo-base.
FISIOLOXÍA SANGUÍNEA E CARDIOVASCULAR	FISIOLOXÍA SANGUÍNEA. Composición do sangue. Elementos formes do sangue. Tipos de sangue. Plasma sanguíneo. Coagulación do sangue. Fibrinolise. FISIOLOXÍA CARDIOVASCULAR. Hemodinámica. Sistema de conducción. Electrofisioloxía cardíaca. Ciclo cardíaco. Ruídos cardíacos. Fluxo, presión e resistencia.
FISIOLOXÍA RESPIRATORIA	FISIOLOXÍA RESPIRATORIA. Ventilación pulmonar. Volumes e capacidades pulmonares. Intercambio gaseoso nos pulmóns. Transporte de gases e control da respiración.
FISIOLOXÍA DIXESTIVA	FISIOLOXÍA DIXESTIVA. Mecanismos principais do sistema dixestivo. Dixestión mecánica e química. Secreción. Absorción. Eliminación.
FISIOLOXÍA ENDOCRINA	FISIOLOXÍA ENDOCRINA. Organización do sistema endocrino. Hormonas hipofisarias e hipotalámicas. Hormonas tiroideas. Hormonas suprarrenales. O páncreas endocrino.
FISIOLOXÍA DO APARELLO LOCOMOTOR	FISIOLOXÍA DO APARELLO LOCOMOTOR. Posición anatómica. Cavidades e rexións do corpo. Planos do corpo. Organización do músculo esquelético e liso. Mecanismo de contracción e relaxación.
NEUROFISIOLOXÍA	NEUROFISIOLOXÍA. Organización do sistema nervioso. Impulsos nerviosos. Potencial de acción. Transmisión sináptica. Neurotransmisores. Líquido cefalorraquídeo. Fisioloxía dos sentidos. Sistema nervioso central e periférico.
SEMINARIOS DA MATERIA	.- Protocolo de medidas de prevención universais para os profesionais sanitarios. . - Rexistro e cálculo das entradas e perdas hídricas no corpo humano. . - Técnica e valoración da toma de temperatura , frecuencia cardíaca, frecuencia respiratoria e tensión arterial no adulto. . - Técnica e valoración necesarias para a exploración ocular. . - Técnica e procedemento de realización do electrocardiograma. . - Técnica e valoración necesarias para a exploración auditiva. . - Técnica e medición da glicemia capilar. . - Utilización de dispositivos de axuda para a deambulación.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	8	20	28
Lección maxistral	60	95	155
Exame de preguntas obxectivas	2	40	42

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Seminario	Actividade enfocada ao traballo sobre un tema específico, que permite profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Lección maxistral	Exposición teórica en aula, polo profesorado da materia, en relación aos contidos que son obxecto de estudo.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Seminario	Actividade enfocada ao traballo sobre un tema específico, que permite profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
-----------	--

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Seminario	A avaliación da parte de seminarios desta materia, realizarase da seguinte maneira: .- exame de preguntas obxectivas tipo test .- cunha soa resposta certa .- a fórmula a aplicar será: A-E, sendo A (acertos) e E (erros) .- nota de corte: 5.0 .- este apartado correspóndese co 40% da puntuación global da materia Será imprescindible superar esta parte de seminarios para poder superar a materia.	40	A1 A2 A3 A4 A5	C1 C9	D1 D2 D3 D4 D7 D9 D11
Exame de preguntas obxectivas	A avaliación da parte de teoría desta materia, ser realizará da seguinte maneira: - Exame de preguntas obxectivas tipo test, cunha soa resposta certa. A fórmula a aplicar será: A-E/2, sendo A (acertos) e E (erros). - Este apartado correspóndese co 60% (50% preguntas obxectivas e 10% resolución problemas/ou exercicios) da puntuación global da materia. .-Nota de corte: 5.0	60	A1 A2 A3 A4 A5	C1 C9	D1 D2 D3 D4 D7 D9 D11

Outros comentarios sobre a Avaliación

AVALIACIÓN DE RECUPERACIÓN DAS AUSENCIAS AOS SEMINARIOS:

Neste caso, o alumnado deberá realizar:.- 1º o exame de preguntas obxectivas tipo test, cos mesmos criterios establecidos na modalidade presencial. Esta parte correspóndese co 20% da puntuación total da parte de seminarios.

.- 2º: unha proba práctica na aula, en relación aos contidos impartidos nos seminarios. Esta parte correspóndese co 20% da puntuación total da parte de seminarios. A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10. Será imprescindible superar estas probas de avaliación, para poder superar esta parte de seminarios, así como a materia (tendo superada a parte teórica).

Ademais o alumnado, desta modalidade deberá facer o exame de resposta curta correspondente a parte teórica da materia, cos mesmos criterios establecidos na modalidade presencial. A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10.

2ª EDICIÓN ORDINARIA: Establécense os mesmos criterios indicados para a 1ª edición ordinaria. É preciso superar a parte teórica e a de seminarios, para poder superar a materia.

FIN DE CARREIRA: Establécense os mesmos criterios indicados para a 1ª edición ordinaria. É preciso superar a parte teórica e a de seminarios, para poder superar a materia

DATAS DE EXAMES: As datas dos exames, das respectivas convocatorias, serán as que constan no calendario oficial académico e que estarán publicadas na páxina web da Escola, así como no taboleiro de anuncios para o alumnado no centro.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Patton, K.T., Thibodeau, G.A., **Anatomía y fisiología**, 8ª, Elsevier, 2019

Guyton, A. C., Hall, J.E., **Tratado de fisiología médica**, 13ª, Elsevier, 2020

Silverthorn, D., **Fisiología humana : un enfoque integrado**, 6ª, Médica Panamericana, 2014

Bibliografía Complementaria

Costanzo, L.S., **Fisiología**, 5ª, Elsevier, 2014

Mulroney, S., **Netter. Fundamentos de Fisiología**, 8ª, Elsevier, 2016

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Enfermería clínica I/O51G140V01204

Enfermería clínica II/O51G140V01205

Introducción á enfermaría clínica/O51G140V01201

Prácticas clínicas I/O51G140V01208

Prácticas clínicas II/O51G140V01303

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/O51G140V01101

Bioquímica: Bioquímica/O51G140V01103

Outros comentarios

Utilizarase a plataforma Moodle-MOOVI, para manter comunicación académica-docente co alumnado (temario, anuncios, cualificacións, etc.) para o cal será necesario, que ao comezo do cuadrimestre, o alumnado revise individualmente, si está correctamente dado de alta na plataforma, para así poder utilizar este servizo.

As tutorías serán cita previa. Para iso, o alumnado deberá solicitala o profesorado correspondente nos seguintes correos electrónicos:

Miriam Vázquez Campo: miriam.vazquez.campo@sergas.es

Raquel Pérez Rodríguez: raquel.perez.rodriguez@sergas.es

Francisco Jose Toja Camba: kikotoja@gmail.com
